

Modsætning til Guaman Pomas indianske Manuskript i København er altsaa Uppsalakortets tidlige Historie nogenlunde klarlagt.

Ved Udgivelsen af Kortet og ved den ledsagende Tekst med dens Noteapparat og udførlige Bibliografi er der tilført ikke alene México-forskningen nye Muligheder for Kildestudier, men ogsaa den geografiske Historieskrivning har modtaget et vægtigt Bidrag. At Bogen er udgivet paa Spansk, vil selvfølgelig ikke svække dens Betydning for Amerikanister, men vil formodentlig nok vanskeliggøre Tilgængelsen for en større Læsekreds uden for Fagfolks Rækker, hvad der vel egentlig maa beklages, da den rummer en Mængde spændende Stof til Belysning af, hvad der foregik i de bevægede Erobringstider og af, hvordan Livet leves i vore Dage i de maleriske Egne omkring México City.

Jens Yde.

Corpus Codicum Medii Aevi. Edidit Ernst Mengin. Vol. III: Diferentes Historias Originales de los Reynos de Culhuacan, y México y de otros Provincias, el autor de ellas dicho Don Domingo Chimalpahin. Pars Prior. — Einar Munksgaards Forlag, København 1949. — 39 Sider, 142 Tavler i Fototypi. Folio. 450 Kr.).

I 1942 begyndte Einar Munksgaards Forlag Udgivelsen af den imponerende Serie "Corpus Codicum Americanorum Medii Aevi" under Redaktion af Dr. phil. Ernst Mengin, som i 1949 overtog den Lærestol i Mexicansk Sprog og Kultur, der samme Aar oprettedes ved Københavns Universitet, vistnok det eneste Sted — i hvert Fald i Europa — hvor dette Fag doceres.

Det ovenfor omtalte Værk er det tredje, som udgives i Rækken. Seriens Emne ligger saa nær op ad Kulturgeografien, at det vel maa regnes for naturligt at omtale den i nærværende Tidsskrift. Man har foreløbig holdt sig til Udgivelse af Manuskripter paa Aztekisk, som findes i Nationalbiblioteket i Paris; senere vil der blive offentliggjort mexicanske og mellemamerikanske Manuskripter fra andre Biblioteker og Samlinger.

Bd. I, der udkom i 1942, indeholdt det vigtige Kildeskrift „Historia Tolteca-Chichimeca“, forfattet af en anonym Indianer kort efter 1519 og omhandlende de historiske Begivenheder omkring Byen Quauhtinchan i Nærheden af den mexicanske By Puebla.

Bd. II, „Unos Anales Históricos de la Nación Mexicana“, udkom 1945; det handler om de to Nabobyer Tlatelolco og Tenochtitlan; ogsaa i dette Tilfælde er Forfatteren en anonym Indianer.

Bd. III, „Diferentes Historias Originales de los Reynos de Culhuacan“, udgivet 1949, indeholder derimod en Beretning, hvis For-

fatter man kender: Domingo de San Anton Muñon Chimalpahin Quauhtlehuanitzin, Søn af en af de indfødte „Konger“ i Provinsen Chalco, født i dennes Hovedstad Amecameca 1579, død ca. 1660, i 26 Aar Forstander for Klostret San Antonio Abad i México-Tenochtitlan. Dette Bind slutter sig værdigt til de to tidligere. Udstyret er det samme, kun er Formatet lidt mindre, idet Bindenes Format retter sig efter de originale Manuskripter, der gengives i fuld Størrelse. Der indledes med en Fortale paa Engelsk, Fransk, Tysk og Spansk, hvori Dr. Mengin gør Rede for Originalmanuskriptets Historie, saa vidt den kendes, og for tidligere udgivne Arbejder over det: kort, klart — og udtømmende. Derefter følger den fotografiske Gengivelse af Manuskriptet, som taler for sig selv.

Chimalpahin's Originalmanuskript er delt i 8 „Relaciones“ (Beretninger) paa ialt 544 Sider, et næsten udtømmeligt Materiale til Oplysning om det gamle Méxicos Historie, Geografi og Folklore. Bd. III indeholder de to første „Relaciones“ fordelt paa 142 Tavler; det benævnes „Pars prior“ (1ste Del) og skal efterfølges af endnu 2 Dele med de resterende 6 „Relaciones“.

Det er naturligt at spørge, hvordan det forholder sig med Læseligheden af de gengivne Manuskriptblade. Blad 1—3 vil maaske volde nogle Vanskeligheder, da Originalen for disse første Siders Vedkommende er noget medtaget, men dog ikke værre end, at de med fornødent Kendskab til aztekisk Sprog vil kunne overkommes. Hele Resten af de gengivne Blade med Undtagelse af Blad 7's Bagside er i upaaklagelig Stand, og Gengivelsen ligeledes. Originalen er faktisk gjort overflødig —.

Allerede Prisen gør det til en eksklusiv Glæde at eje disse Værker; ifølge Sagens Natur vil det fortrinsvis være Institutioner som Biblioteker og Samlinger med en rigelig Indkøbskonto, der kan tillade sig at anskaffe dem. I vore usikre Tider, hvor man aldrig ved, hvilke uhyggelige Begivenheder den næste Uge vil bringe, er det en fortjenstfuld Opgave at offentliggøre disse uerstattelige gamle Kulturminder. Skulde en ulykkelig Skæbne medføre Ødelæggelse af Originalerne, vil disse udmærkede og sandfærdige Reproduktioner til den Tid være spredt over hele Verden, og selv om man da ikke vil være i Stand til at faa Originalerne for Øje, vil man have Mulighed for at raadspørge Reproduktionerne med Hensyn til Indholdet.

Einar Munksgaards Forlag har paataget sig den ikke ringe økonomiske Risiko ved Udgivelsen af disse kostbare Værker. Berlingske Bogtrykkeri har varetaget det tekniske for de to første Binds Vedkommende, Bianco Lunos Bogtrykkeri (Nordisk Kunst- og Lystryk)

for det sidste Bind; begge Virksomheder har skilt sig upaaklageligt fra den meget krævende Opgave. Dr. Mengin har været Drivfjederen i hele det betydningsfulde Arbejde; man maa være ham taknemmelig for Initiativet og udtrykke sin Glæde over, at det skulde blive Danmark, der blev Foregangslandet inden for denne Gren af Amerikanistiken.

Jens Yde.

Fritz Bartz: Alaska. 384 sider. 23×15 cm. K. F. Koehler Verlag, Stuttgart. 1950.

Denne bog afhjælper et savn. Den er det første forsøg på fra geografisk side at behandle alle forhold vedrørende U.S.A.'s store territorium i den nordvestlige del af det nordamerikanske fastland. Forfatteren har fra 1936—39 foretaget flere rejser i Alaska, og fremstillingen er ført á jour gennem studier af den nyeste litteratur. Bogen er kommet som første bind efter krigen i den af H. Lautensach redigerede serie „Geographische Handbücher“. Efter en kort gennemgang af de fysisk-geografiske forhold følger en oversigt over landets indfødte befolkning samt dens historie såvel i den russiske periode indtil 1867 som en oversigt over den udvikling, der især efter 1890 er foregået, efter at U.S.A. købte området for 7,2 mill. \$. Det følgende kapitel, der omhandler de erhvervsgeografiske forhold i Alaska i dag, er bogens vigtigste, og der gives her en systematisk og grundig gennemgang af fiskeri, minedrift, landbrug, skovbrug, tamrenhold og jagt. Bogen slutter med en oversigt over bebyggelse og trafikveje samt en righoldig litteraturliste. Fremstillingen er ledsaget af 47 for det meste ret udmærkede billeder samt 24 figurer og kort, kortmaterialet har dog et ret skematisk præg.

N. Kingo Jacobsen.

T. Lynn Smith: Population Analysis. 421 sider. New York, Toronto, London. 1948. (Pris 25 sh).

Dette værk er egentlig beregnet til at anvendes som lærebog for studenter, der vil studere „Social science“, der nu er et af de vigtigste og mest besøgte studier ved amerikanske universiteter. Selv om bogens opbygning bærer tydeligt præg heraf, er den samtidig opbygget på en sådan måde, skrevet i et sådant sprog og så levende illustreret, at praktisk talt enhver, der har interesse for befolkningsproblemer, kan læse den med fornøjelse og stort udbytte. For en geograf er det velgørende at se, hvor stor vægt bogens forfatter lægger på socialgeografien, og i hvor høj grad han tyer til